

(לשבת) בתחתונים. וענין זה מתחיל ע"י קישור האורות בכלים, שזוהו אומרו יוצר הארץ, לשבת יצרה, דיוצר יצרה הוא מלשון אסירה וקשירה⁸, והיינו, קשירת האורות שיתיישבו בהכלים דוקא, שהרי אורות וכלים מצד עצמם הם ב' הפכים, שהאור טבעו להסתלק למעלה, והכלי טבעו כירידה, להוריד השפע ולהגבילה, ולכן צ"ל קישור האורות בכלים (שזוה"ע יוצר גר' יצרה). וזוה נמשך בכל הבריאה עד לאדם למטה, שיש בו דוגמת קישור אורות וכלים, שהרי באדם יש גוף ונפש, ונפש גופא יש נפש האלקית ונפש הבהמית, שהם הפכים זמ"ז, דרוח האדם העולה למעלה ורוח הבהמה היורדת למטה⁹, ואעפ"כ מתקשרים יחד, ועי"ז נעשית תכלית הבריאה שהיא עבודת האדם בקיום התומ"צ, כמ"ש¹⁰ אנכי עשיתי ארץ ואדם עלי' בראתי, דזה שעשיתי ארץ הוא כשכיל האדם, ובריאת האדם היא כשכיל בראתי כגימטריא תרי"ג¹¹, שע"י קיום המצוות נעשית דירה לו ית' בתחתונים. ומבאר בהמאמר, שקישור ב' דברים הפכים הוא מצד רוחב הכלים, וכמשל התינוק שאינו יכול לקבל דבר נגד רצונו, שזוהו מפני קוטן כלי מוחו, משא"כ הגדול יכול לטבול כמה הפכים בנושא אחד, כמו להתכעס על האיש המיצר לו וגם לעשות עמו חסד, ע"ד שמצינו בהנהגה שלמעלה כאשר משפטו שם פעלו (במקום שדנים את האדם שם מזכירן פועל צדקותיו)¹², שזוהו מצד רוחב הכלי. ומקשה על זה, שרוחב הכלים אינו אלא טעם לסיבת הסכלנות שיוכל הכלי לטבול ב' הפכים, אבל עדיין צריך להבין איך יתאחדו ויתקשרו ב' ההפכים יחדיו. ומבאר ע"פ מאמר הרב המגיד¹³ בפירוש דרשת חז"ל¹⁴ עה"פ¹⁵ עושה שלום במומוי, מיכאל שר של שלג וגבריאל שר של אש ואינם מכבים זה את זה, שזוהו מצד גילוי אור שלמעלה משניהם. ועד"מ ב' שרים המנגדים זה לזה, שכשעומדים לפני המלך מתבטלים ממצאותם ומדברים יחד כענין אחד כמו שלא היו מנגדים לעולם. ועד"ז יובן ג"כ כענין האורות וכלים, שעם היותם הפכים זמ"ז, הנה כאשר מאיר אור שלמעלה משניהם, אזי מתבטלים ממצאותם ומתקשרים יחד. אמנם, גם ביאור זה אינו מספיק, שהרי הגילוי אור שלמעלה משניהם פועל רק

(8) סה"מ שם ריש ע' רמה.
 (9) ע"פ קהלת ג' כא.
 (10) ישע"י מה' יב.
 (11) מקדש מלך לזוהר ח"א דה' ב.
 (12) יבמות עה' טע"ב (ובפשוטי').
 (13) ראה לקי"ת תודיע כג' ג' ביאורי יא.
 (14) ראה במדבר"י פי"ב, ת. שהש"ר פי"ג, תנחומא ויגש ג' י.
 (15) איוב כה' ב.

בס"ד. ש"פ אחרי, מבה"ח אייר, ה'תשכ"ב

(הנחה בלתי מוגה)

ונגלה כבוד הוי' וראו כל כשר יחדיו כי פי הוי' דיבר, ומבאר על זה אדמו"ר הזקן בלקו"ת? דפי הוי' דיבר הוא הדיבור העליון שעל שבת, וזוהו וראו גר' כי פי הוי' דיבר, שבביאת המשיח יתגלה אשר כל מציאות העולם הוא רק דבר הוי' שמוהו אותו. וצריך להבין אומרו וראו כל כשר, דלכאורה, כיון שגילוי זה הוא השגה רוחנית, ויתירה מזו, השגה אלקית, ה"ז שייך בעיקר לנפש האלקית (להיותה השגה אלקית), וגם להשכל דנפש הבהמית (להיותה השגה רוחנית), אלא שהשגה זו תבוא גם בהגוף. וא"כ הול"ל וראו אפילו כל כשר, היינו שענין זה יהי מושג היטב כנפש האלקית ונכפש הבהמית עד כדי כך שיהי מושג גם בהגוף, ומהו אומרו וראו כל כשר, שזוהו משמע שעיקר הגילוי יהי לבשר הגוף הגשמי דוקא.

ב) ויובן בהקדים מ"ש בהמשך דאחרי מות המ"ט, כד"ה⁸ כה אמר

הוי' בורא השמים גר' יוצר הארץ ועושה גר' לא תהו בראה לשבת יצרה אני הוי' ואין עוד⁹, ומבאר פירוש הפסוק דלכאורה אינו מובן אומרו יוצר הארץ, וכן לשבת יצרה, הרי גמר בריאת הארץ הוא (לא רק כאופן של יצירה אלא גם כאופן של) עשי', וא"כ, למה אומר יוצר הארץ (ורק מוסיף ומסיים ועושה), לשבת יצרה, לשון יצירה דוקא, ולא עושה הארץ, לשבת עשאה. וכן אינו מובן הקשר והשייכות לסיים הפסוק אני הוי' ואין עוד, שעיקר הבריאה הוא לשבת יצרה, ומי הוא היושב כה הוא אני הוי' אין עוד, דנתאוהו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, וזוהו לשבת יצרה שיומשך גילוי אלקות למטה. והיינו, שכוונת הבריאה היא להיות אני הוי' אין עוד כאופן של התיישבות

(1) ישע"י מ' ה.
 (2) סד"ה והניף (צו יח, א"ב).
 (3) תהלים לג' ו.
 (4) יצא לאור בקונטרס בפ"ע — י"א נוסף
 במדבר"י פי"ג, ו. תניא רפ"ז.
 תרמ"ט ע' רלג ואילך.
 (5) שם ע' רמא ואילך.
 (6) ישע"י מה' יח.
 (7) ראה תנחומא בחוקותי ג' נשא טו.
 (8) כד"ה⁸ כה אמר

שיהי' האדם בגוף, ואעפ"כ אין בו לא אכילה כו'. וכן היא הכרעת חכמי האמת בקבלה וחסידות²⁴. והיינו, שבעולם התחי' יתלבשו הנשמות בגופים גשמיים כמו שהיו תחילה בעוה"ז, ואעפ"כ לא יהיו ניזונים מאכילה ושת', אלא גם הגוף הגשמי יהי' ניזון מזיו השכינה.

וצריך להבין, איך אפשר לגוף גשמי להתקיים בלא אכילה ושת', אלא להיות ניזון מזיו השכינה. דהנה, מציאות הגוף הוא באופן של ירידה ופחיתות לגבי הנשמה, ולכן ה"ה מעלים ומסתיר ומונע כסערה מהות האלקות, ועד כדי כך, שאפילו אלי' הנביא שעלה בגופו כסערה השמימה²⁵, ומבואר בזה²⁶ שלהיותו בעיבור י"ב חודש נזדכך גופו בתכלית הזיכוך עד שהי' יכול לעלות השמימה, הנה עלייתו היתה רק עד כחי' רוח שהוא בעולם היצירה²⁷. וגם משה רבינו שבעלייתו להר ארבעים יום וארבעים לילה, לחם לא אכל ומים לא שתה²⁸, והי' ניזון מזיו השכינה, הנה אף שהי' גופו של משה גוף קדוש, וכמ"ש²⁹ וטרא אותו כי טוב הוא, כשנולד נתמלא הבית כולו אורה, ועלייתו למעלה הי' ע"י ציווי ונתינת כח מלמעלה, כמ"ש³⁰ ואל משה אמר עלה אל ה', הרי, נוסף לכך שהצטער מזה שלא אכל ושתה³¹, איתא בספרים³² שהניח גופו בעולם היצירה ועלה לקבל את התורה, והיינו, שמציאות הגוף (גם גופו של משה רבינו) הי' מניעה לקבלת התורה. וכן מוכח מכללות הענין דגן עדן שהוא לנשמות בלא גופים דוקא, שזהו מצד עוצם מעלת הגילוי דג"ע שאינו יכול לסבול מציאות של גוף גשמי, אפילו כמו שהוא לאחר המירוק בירור וזיכוך, לישכוח³³ חיזו דהאי עלמא וכו', הנה גם אז אין הג"ע יכול לסובלו. ועפ"ז צריך להבין איך יתכן שהגילוי דעוה"ב בעולם התחי' יהי' לנשמות בגופים דוקא, עם היותו למעלה כמדריגה באי"ן ערוך מהגילוי דג"ע, שלכן, גם האבות ומשה רבינו שיושבים כבר בג"ע יותר מג' אלפים שנה, יצטרכו להתלבש בגופים ככרי לקבל את הגילוי היותר

(28) תשא לר', כח.
 (29) שמות ב, ב ובפרש"י.
 (30) משפטים כד, א.
 (31) שמ"ר פמ"ז, ז.
 (32) כ"ה בהמשך וככה וסה"מ תרח"ץ שם.
 (33) ראה זח"א רא, א. תו"א מקץ לא, א. ובכ"מ.

שמתבטלים ממציאותם ומצד הביטול אינם מנגדים זה לזה כו', אבל עדיין אינו מוכן, איך יהי' קישור האורות וכלים באופן ששניהם יחד יפעלו ענין אחד וכונה אחת (ולא רק שיתבטלו ממציאותם ולא ינגודו זל"ז), וכנ"ל שהקישור דאורות וכלים הוא ההתחלה שע"ז נשלמת הכוונה דדירה בתחתונים.

ג) ויובן זה מענין הקישור דגוף ונפש כפי שיהי' לעתיד לבוא, בעולם התחי', שאז יהי' שלימות השכר על כללות העבודה דקיום התומצ"צ (נוסף על השכר דגן עדן), ועל זה אמרו במשנה³⁴ כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, ובלשון הזהר"י אית להו חולקא בעלמא דאתי, דקאי על תחיית המתים [כדמוכח מהמשך דברי המשנה ואלו שאי"ן להם חלק לעוה"ב האומר אין תחיית המתים מן התורה, ומבואר בגמרא טעם הדבר, הוא כפר בתחיית המתים לפיכך לא יהי' לו חלק בתחיית המתים שכל מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה], שאז יהי' השכר לנשמות בגופים דוקא. וצריך להבין אומרו כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, חלק דייקא, דחלק הוא רובע³⁵, כדאיתא בגמרא³⁶ האומר פלוני יטול חלק בנכסי נותנים לו רובע, וצריך להבין מהו הענין שבעולם הבא יהי' לכל ישראל כחי' רובע.

ולהבין זה יש להקדים תחילה אופן הקישור דגוף ונפש בעולם הבא, עולם התחי', שלא יהי' כמו שהוא בעוה"ז ע"י אכילה ושת', כמארז"ל³⁷ לא כעוה"ז עוה"ב, עוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתי' כו' אלא צדיקים יושבין כו' ונהנין מזיו השכינה³⁸, דהנה, הרמב"ם³⁹ מפרש שמארז"ל זה קאי על עולם הנשמות (בלא גופים), אבל כבר השיב עליו הרמב"ן⁴⁰ שאם כדבריו כן הוא, א"כ מה חידוש השמיענו הגמרא, וכי אפשר לנפש בלי גוף אכילה וכו', אלא מסיק שקאי על זמן תחיית המתים

(16) סנהדרין ר"פ חלק (צ, א). — רמז. תרפ"ט ס"ע 167.
 שאומרים לפני פוקי אבות שמתחילים לומר — ברכות ז', א.
 ביום הש"ק זה.
 (17) ח"א נט, ריש ע"ב. נתבאר באוה"ת תרל"ז פפ"ח (ע' קמג) ואילך. ד"ה ונגלה נח נה, סע"א ואילך. ביאוה"ז להצ"ע ח"א ע' כבוד הוי"ו תרח"ץ (סה"מ תרח"ץ ס"ע ריג יב ואילך).
 (18) ראה אוה"ת נח שם.
 (19) ב"ב סג, א. שו"ע חו"מ סרנ"ג סכ"ד. המשניות להרמב"ם סנהדרין שם.
 (23) בשער הגמול (ע' שח ואילך) — המשך תרס"ז ס"ע תלג. סה"מ עטר"ת ע'. בהוצאת שאוועל).

מ"ע ושס"ה מל"ת. וזהו השרש של נפש האלקית. אבל נפש הבהמית שרשה מבחי' פני שור שבפני אדם.

אמנם כל זה הוא בנוגע לשרש הנפשות, ששרש נפש האלקית הוא מבחי' אדם שעל הכסא, ושרש נפש הבהמית ונפשות הבעלי

חיים הם מד' חיות המרכבה, דכיון שהנפשות הם רוחניים, לכן נשתלשלו מבחי' המרכבה העליונה. אבל התהוות גופות הנבראים וגוף האדם אינו יכול להיות כדרך השתלשלות⁴⁵, שהרי אפילו אם יהיו רכבות מדרגות השתלשלות אי אפשר להיות גשמיות מרוחניות, וכמאמר החוקרים⁴⁶ שהובא בחסידות⁴⁷ דהתהוות גשמיות מהרוחניות אין לך בריאה יש מאין גדול מזה, אלא שרש התהוות יש מאין הוא מה שעלה ברצונו הפשוט שיתהוו הנבראים, והוא בחי' אוא"ס הסוכ"ע, וכא כפועל עיי"ז שאיהו וגרמוהי חד⁴⁸ לברוא בהם ועל ידם יש מאין, כיון שמתיוחד בהם בחי' איהו, אוא"ס כ"ה, שהאור הוא כעין המאור, מהותו ועצמותו של המאציל כ"ה שמציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול מאיזה עילה שקדמה לו ח"ו, ולכן הוא לבדו בכחו ויכלתו להוות יש מאין ואפס המוחלט, כמבואר באגה"ק⁴⁹. וזהו ג"כ מ"ש⁵⁰ כולם בחכמה עשית, היינו, שכדי להיות ריבוי והתחלקות הנבראים (כולם) נתלבש הרצון העליון בחכמה, שהיא ראשית העשר ספירות שעל ידם נעשה ריבוי והתחלקות הנבראים, ועיי"ז עשית, אתה דוקא, היינו, הרצון העליון (ולא החכמה), שהוא הוא העושה את התהוות היש הגשמי בבחי' יש מאין ולא בדרך השתלשלות כו"ו⁵¹. והיינו, שהתהוות היש הוא מבחי' איהו דוקא, אלא שמתלבש בבחי' חיותי וגרמוהי, דחיותי הוא בחי' חכמה⁵², וגרמוהי הוא בחי' מדות או מלכות, שעל ידם נעשה ריבוי והתחלקות הנבראים כני"ל. ונמצא, ששרש הגוף הוא למעלה משרש הנפש, דשרש הנפש דכל הנבראים שהוא בדרך השתלשלות הוא מבחי' ממכ"ע, ושרש הגוף דכל הנבראים שאינו בדרך השתלשלות אלא יש מאין הוא מבחי' סוכ"ע. אמנם, מבחי' סוכ"ע נתהווה רק עצם חומר גוף האדם וגוף הבע"ח וכן גוף הצומח, אבל לא

(45) ראה תו"א צ, ב. ד"ה כיום השמע"צ (ג, ב).

תקע"ב (נדפס באוה"ת שמע"צ ע' איתשפב).

ד"ה הנ"ל במאמרי אומ"י האמצעי דברים

חיד"ע איזפה ואל"ל.

(46) ראה עיקרים מאמר א פכ"ג. מאמר ד ⁴⁵.

(47) ראה לקו"ת שיה"ש לט, ג. סה"מ

פ"ג.

(48) לקו"ת ראה כ, ד. ועוד.

נעלה דעולם הבא. וכפרטיות יותר צריך להבין בזה כמה פרטים. הא', מהו יתרון מעלת הגוף שבו דוקא יהי' הגילוי היותר נעלה דעולם הבא, שמוזו משמע שהנשמה לבדה בלא הגוף (כמו שהיא בגי"ע) איננה יכולה לקבל גילוי זה, כי אם ע"י התלבשותה בגוף דוקא. הב', איך אפשר שהגוף יוכל לקבל הגילוי היותר נעלה דעוה"ב, דלכאורה, כיון שאין הגוף יכול לקבל הגילוי דגן עדן, הרי מכ"ש שאינו יכול לקבל הגילוי דעוה"ב שהוא נעלה יותר באין ערוך מהגילוי דגי"ע. והג', איך אפשר להיות קיום הגוף בלא אמצעות אכילה ושתי'.

(ד) **ויובן** בהקדים כללות החילוק שבין גוף ונפש כמו שהוא (לא רק באדם, אלא גם) בכל הנבראים שכלולים מגוף ונפש (ועד שגם כמין הדומם יש נפש וגוף). והענין כזה, ששרש הנפשות של כל הנבראים הוא מד' חיות המרכבה³⁴, וכמבואר בד"ה יסובבנהו יבוננהו³⁵, ששרש המשכת נפש כל החיות הוא מבחי' פני ארי' אל הימין³⁶, ולכן יש בחיות טבע הזריזות, ומטעם זה נקראים בשם חיות³⁷. ושרש נפש כל הבהמות הוא מפני שור אל השמאל³⁸, ולכן יש בהם מעלת הכח והגבורה, ורב תבואות בכח שור³⁸ (אבל לא מעלת הזריזות). ושרש נפשות העופות הוא מפני נשר. ושרש נפש האדם המדבר הוא מפני אדם שבמרכבה. ושרש נשמות ישראל הוא מבחי' אדם העליון שעל הכסא, והיינו נפש האלקית שהיא מבחי' ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה³⁹, ועיי"ז⁴⁰ אדם אתם, אתם קרויין אדם⁴¹. ע"ש אדמה לעליון⁴², לפי שגם למעלה ישנם בחי' רמ"ח איברים דמלכא⁴³, וכנגדם הם רמ"ח איברים שבאדם התחתון, וההתקשרות של האדם התחתון עם האדם העליון היא ע"י התורה שנקראת אדם, כמ"ש⁴⁴ זאת התורה אדם, דכמו שהאדם כלול מרמ"ח אברים ושס"ה גידים, כך התורה כלולה מרמ"ח

(34) ראה טעמי המצוות להרח"ו פי' ויקרא

(ד"ה מצות קרבנות). אורי חיים עה"ת

פרשתנו (אחרי' ז', יד).

(35) יצא לאור בקונטרס בפ"ע — תשרי

שנה זו (תשכ"ב). נדפס אח"כ במאמרי

אוד"י תקס"ו ע' שעה.

(36) יחזקאל א, י"ד.

(37) ראה אוה"ת דברים ח"ה ע' ב'קלא.

ד"ה כי תשא וד"ה אתם נצבים שנה זו (לעיל

ע"ב. ח"ג כט, ב (ברע"מ). סה"מ תש"א ע'

ס"ע קעב ואל"ל; לקמן ע' שלח).

(38) משלי יד, ד.

ועפ"ז צריך לומר, דאף שגם גוף האדם הוא מבחי' סוכ"ע, מ"מ, יש יתרון בגוף המאכל לגבי גוף האדם, שהוא מבחי' נעלית יותר בסוכ"ע גופא, ולכן בכח המאכל להחיות את גוף האדם עי"ז שפועל קישור הנפש בגוף. ויובן ע"פ מ"ש⁵⁷ כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי הוי' יחי' האדם, ומבואר בלקו"ת להארוי"ל⁵⁸ שקאי על המוצא פי הוי' שבמאכל, שהוא המח' את האדם. ולכאורה אינו מובן⁵⁹, למה צריך האדם להיות ניזון מהמוצא פי הוי' שבמאכל דוקא, ולא מספיק המוצא פי הוי' שבמאמר נעשה אדם⁶⁰. אך הענין הוא, ששרש המאכל הוא גבוה יותר משרש האדם, דשרש האדם הוא מבחי' התיקון, ושרש המאכל הוא מבחי' התהו שקדם לתיקון, ולכן מח' המאכל את האדם. והענין בזה, דמעלת שרש המאכל הוא בהסתו פנים, שזהו מה שנפל בשבירת הכלים כו', וגם ענין זה ששרש הגוף הוא מבחי' הסוכ"ע הוא בבחי' העלם, ולכן עיקר המשכתו הוא למטה מטה ביותר, והיינו, שבחי' דצ"ח שלמטה מהאדם, שרשו מבחי' נעלית יותר בבחי' סוכ"ע גופא, דכל הגבוה יותר יורד למטה יותר. ולכן צריך האדם לקבל חיותו מדצ"ח דוקא. וכן הוא הסדר בכללות הדצ"ח, שכל אחד מהם אינו צריך לבחי' שלמעלה ממנו (שהדומם אינו צריך לצומח, הצומח אינו צריך לחי' והחי אינו צריך למדבר), אלא אדרבה, שהצומח מקבל מהדומם, החי מהצומח, והאדם מצומח וחי. וכל זה הוא מצד בחי' הסוכ"ע שהמשכתו בהעלם בהתחתון דוקא.

(ו) אמנם כל זה הוא רק עכשיו, שהמשכת בחי' הסוכ"ע היא בהעלם והסתו פנים, ואי אפשר שהגוף יקבל מבחי' הסוכ"ע כי אם על ידי התלכשותו בהעלם בלבוש גס דצ"ח. אבל לעתיד לבוא שיאיר בחי' הסוכ"ע בגילוי, ללא הסתר פנים כלל, אזי יחי' הגוף מבחי' הסוכ"ע בלי אמצעות לבושי דצ"ח. והענין בזה, דהנה לעתיד לבוא כתוב⁶¹ מלאה הארץ דעה את הוי', דארץ כולל כל הנבראים, כמאמר⁶² הכל הי' מן העפר אפילו גלגל החמה, הנה הארץ הגשמית עם כל הנבראים הגשמיים שהיו מן העפר, יהי' בהם דעה להיות את הוי', ע"ד את הטפל⁶³, היינו, להיות טפל ובטל להוי', שהוא הביטול דדעת עליון שמצד גילוי בחי' סוכ"ע.

(60) בראשית א, כו.

(61) ישעי' יא, טו.

(62) קהלת ג, כ ובקה"ר שם.

(63) ב"ק מא, ב.

(57) עקב ת, ג.

(58) עה"פ.

(59) ראה לקו"ת צו יג, סע"ב ואילך.

ובכ"מ.

מה שהגוף משתנה מקטנות לגדלות, כי הגידול מקטנות לגדלות אינו באופן של התחדשות יש מאין, ונעשה ע"י נפש הצומחת שהיא מבחי' המזל שברקיע, כמאמר דו"ל⁵³ (שהובא באגה"ק הנ"ל⁵⁴) אין לך עשב למטה שאין לו מזל למעלה המכה בו ואומר לו גדל, והיינו, שגידול הגוף הוא מבחי' מוכ"ע, ורק התהוות עצם חומר הגוף יש מאין הוא מבחי' סוכ"ע.

(ה) והנה כיון שהגוף והנפש יש לכל אחד שרש בפ"ע, שהנפש שרשה מבחי' מוכ"ע, והגוף שרשו מבחי' סוכ"ע, הנה כדי להיות חיבור הנפש עם הגוף, צריך להיות איזה ענין שיקשרם יחד, שיהו"ע מפליא לעשות שמקשר רוחניות עם גשמיות (כמ"ש הרמ"א⁵⁵). וזהו פעולת האכילה ושתי', שעל ידם תחבר הנפש להחיות את הגוף, שהרי אם לא יאכל יום או יומיים יחלשו כחותיו, ועד שברכות הזמן הועדר אכילה ושתי' תפרד הנפש מן הגוף לגמרי, ורק ע"י אכילה ושתי' תתחבר הנפש להחיות את הגוף. והנה, צורך האדם במזון בשביל חיבור הנפש עם הגוף עיקרו הוא בשביל חיות הגוף, שהרי חיות הנפש ישנו גם כשאינה מקושרת בגוף, וכמו שגם קודם שירדה הנשמה למטה כתיב בה חי הוי' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו⁵⁶, שעומדת כאהבה ויראה, וזהו החיות שלה כו', וכן בצאת הנפש מהגוף ה"ה חי' בגי' ומתענגת מזיו תורתה ועבודתה כו', וא"כ, עיקר המאכל הוא בשביל הגוף. והענין בזה, כמשנת"ל (ס"ד) ששרש התהוות הגוף דכל הנבראים (גם גוף הכע"ח וגוף הצומח) הוא מבחי' סוכ"ע, וזהו שעיקר המאכל הוא בשביל הגוף, כיון שגם התהוות גוף המאכל (ממין החי הצומח) הוא מבחי' הסוכ"ע, כמו גוף האדם. וזהו גם מה שהחיות שע"י המאכל הוא מגוף המאכל ולא מהחיות שבו, וכמו באכילת כשר, שדוקא לאחר שנשחטה הבהמה וניטל חיותה אזי ניזון האדם מגוף כשר הבהמה, וכן בצומח, שדוקא לאחר שנתלש ממקום גידולו ונפסק חיותו, והאדם לועס כשיניו, אזי ניזון האדם ממנו. וטעם הדבר, כמשנת"ל (ס"ד) שגידול הגוף מקטנות לגדלות הוא מבחי' מוכ"ע, ורק עצם חומר הגוף שרשו מבחי' סוכ"ע, ולכן דוקא כשנפסק חיותו, שאז אין בו מבחי' מוכ"ע, ונשאר רק עצם חומר הגוף שהוא מבחי' סוכ"ע, אזי בכחו להחיות את גוף האדם.

(53) ראה ב"ר פ"י, ו.

(54) קלב, ריש ע"א.

(55) שו"ע ארי"ח ס"ו ס"א. — ראה ד"ה

אחרי מות תרמי"ט הנ"ל בתחלתו (סה"מ

תרמי"ט ס"ע רלג).

(56) מלכ"א יז, א.

שהגוף, שכבר יהי' מזוכך לגמרי, יקבל חיותו מבחי' הסוכ"ע שניאר בגילוי שלא על ידי אמצעות לבושי המאכל. ולא עוד אלא שניקר הגילוי דלעתיד לבוא יהי' בהגוף דוקא, לפי שהגוף שרשו מבחי' סוכ"ע (כנ"ל), אלא שהנפש תסכר להגוף את הגילוי שמאיר בו מצד שרשו כו'.

ז) וזרזו כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, דעולם הבא קאי על עולם התחי', שהוא השכר לנשמות בגופים דוקא, והו"ע גילוי אור הסוכ"ע שעיקרו הוא בהגוף ששרשו מבחי' הסוכ"ע. ולכן כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא⁶⁷, דבגן עדן שהגילוי הוא לנשמות בלא גופים, והוא השכר על לימוד התורה, יש כזה כו"כ חילוקים, ובכללות גן עדן התחתון וגן עדן העליון, ולא כולם שייכים לזה, משא"כ הגילוי דעולם הבא, עולם התחי', שעיקרו יהי' בהגוף, והוא השכר על קיום המצוות גשמיים ע"י הגוף, הרי כיון שכל ישראל שייכים לזה, כמאוד"ל⁶⁸ שאפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרמון, לכן יהי' גילוי אור הסוכ"ע בעוה"ב בגופות כל ישראל. אלא, להיות שקיום המצוות הוא ע"י הנשמה שהיא הפועלת בהגוף שיקיים את המצוות, לכן תבוא גם הנשמה על שכרה, שתחלבש בהגוף בכדי לקבל שכר פעולתה ליהנות מגילוי אור הסוכ"ע שיאיר בהגוף, שהוא השכר על קיום המצוות ע"י הגוף דוקא. ויש להוסיף כזה, ע"פ משנת"ל (ס"ד) בפירוש כולם בחכמה עשית, שעשית (אתה דוקא) היינו, הרצון העליון, ולא החכמה, שהוא הוא העושה את התהוות היש הגשמי, אלא שריבוי והתחלקות הנבראים הוא ע"י ההתלבשות בחכמה. ועד"ז י"ל בנוגע לגילוי בחי' הסוכ"ע בעולם התחי' ע"י קיום התומ"צ, שהעיקר כזה הוא קיום המצוות בגשמיות, וזהו"ע בחכמה עשית, בחכמה קאי על לימוד התורה, ועשית קאי על קיום המצוות. ולהיות שאפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרמון, לכן יש גם להם חלק לעולם הבא.

ומ"ש כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב, חלק דייקא, דחלק הוא רובע (כנ"ל ס"ג), הענין כזה⁶⁸, דהנה, גם בשם הוי' דלעילא שהוא

אמיתית בחי' הסוכ"ע, יש בו ד' אותיות. וכן הוא גם סדר ההמשכה

(76) ראה גם המשך תעריב ח"ב ס"ע ואילן). ד"ה להבין ענין תחיית המתים דש"פ תשעת ואילן. סה"מ עטרי"ת ע' שגא ואילן. אחרי תשמ"ו (סה"מ מלוקט ח"ג ע' לג הש"ת ע' 44 ואילן. ד"ה כל ישראל דש"פ ואילן). אחרי תשל"ג (סה"מ מלוקט ח"ד ע' קעו (77) חגיגה בסופה. ראה סה"ה כל ישראל תשל"ג הנ"ל (סה"מ מלוקט ח"ד ע' קפ).

וכידוע⁶⁴ הפרש בין יראו מהוי⁶⁵ ליראו את הוי⁶⁶, דיראו מהוי' הוא ביטול היש שמצד בחי' ממכ"ע, ויראו את הוי' הוא ביטול במציאות שמצד בחי' הסוכ"ע. ומזה מוכן גם הדיוק במ"ש מלאה הארץ דיעה את הוי', שהוא הביטול שמצד בחי' סוכ"ע. וזהו ג"כ מ"ש⁶⁷ ביום ההוא יהי' הוי' אחד ושמו אחד, והענין כזה, דהנה ידוע שיש ב' שמות הוי', כמ"ש⁶⁸ ויקרא הוי' הוי', הוי' דלעילא והוי' דלתתא, הוי' דלתתא הוא מלשון מהוה⁶⁹. והוי' דלעילא הוא מלשון הוי' ויהי' כחד⁷⁰, ועכשיו פסיק הוי' יחודא בנייהו⁷¹. והענין בעבודה, שהעבודה מצד הוי' דלעילא הי"ע יחודא עילאה, והעבודה מצד הוי' דלתתא הו"ע יחודא תתאה, והגם שישנה המשכת יחודא ביחוד⁷², וכידוע⁷³ שהקיום דיחודא תתאה הוא ע"י יחודא דוקא, אבל מ"מ פסיק טעמא בנייהו, שהארץ יחודא הוא כהעלם. אבל לעתיד לבוא יהי' חיבור יחודא ויחוד⁷⁴, שהב' שמות דהוי' יהיו הוי' אחד, שהוי' מלשון מהוה, והוי' מלשון הוי' ויהי' כאחד, ועד לבחינת הוי' שאין בו פירוש כמ"ש בפרדס⁷⁵, הנה כל זה יהי' הוי' אחד, שלא יהי' פסיק טעמא בנייהו. ומוסיף בכתוב גם ושמו אחד. והענין כזה, כמאמר רז"ל⁷⁶ לא כעוה"ז עוה"ב, העוה"ז נכתב כיו"ד ה"א ונקרא כאל"ף דל"ת, אבל לעולם הבא כולו אחד, נקרא כיו"ד ה"א ונכתב כיו"ד ה"א, והביאור בקצרה הוא, שבעוה"ז יש חילוק בין הכתיב (נכתב) להקרי (נקרא), שנכתב כיו"ד ה"א, שזהו כמו שהוא בתורה ששם מאיר הגילוי דבחי' הוי', ונקרא כאל"ף דל"ת, שזהו כמו שנקרא ונתגלה בעולם, ששם לא מאיר שם הוי', כי אם בחינת אד', אדון על כל בריות⁷⁷. ולעתיד לבוא יהי' נקרא כמו שנכתב, שגם בעולם יהי' גילוי בחינת שם הוי'. וזהו ושמו אחד, דשמו הו"ע נקרא (שנקרא בשם), שהוא הגילוי בעולם, הנה לעתיד יהי' גם ושמו אחד, שגם הגילוי בעולם יהי' אחד, כמו הוי' אחד, שיאיר בעולם גם בחי' הוי' דלעילא, שהו"ע גילוי אור הסוכ"ע. וכיון שלעתיד לבוא יהי' אור הסוכ"ע בגילוי, לזאת לא יצטרכו לאכילה ושתי', לפי

(64) ראה לקו"ת במדבר יג, ב. ובכ"מ.

(65) תהלים לג, ח.

(66) שם לר, י"ד.

(67) זכרי' יד, ט.

(68) תשא לר, ו.

(69) פירוש שער א (שער עשר ולא תשע) תשי"ב (סה"מ תשי"ב ע' 129 ואילן).

(70) זתר ח"ג רנז, סע"ב. פירוש שם.

(71) ראה זתר ח"ג קלח, רע"א (אד"ר).

(72) תרי"א בשלח סא, ד. ובכ"מ.

(73) שער יט (שער שם בן ד') פ"א. וראה סה"מ תרס"ח ע' קצ ואילן. ד"ה שויתי הוי'

(74) פסחים ג, א.

(75) ב"ר פ"ז, ד.

כתורה שיש בה ד' מדריגות, וכמ"ש⁷⁸ אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה. וכן גם בסדר ירדת הנשמה יש בה ד' בחינות⁷⁹, טהורה בראתה יצרתה ונפחתה⁸⁰. והנה, הבחי' השייכת להגוף היא הכחינה הרביעית, רובע, בחי' אות ה' אחרונה. וזהו אומרו כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב, שזה שיהיו כל ישראל שוים, שאצל כולם יהי גילוי בחי' הסוכ"ע מצד קיום המצוות בגשמיות ע"י הגוף, הוא רק בהבחי' הרביעית (רובע שנקרא חלק) שנגד אות ה' אחרונה, השייכת להגוף, משא"כ בשאר הכחינות שבנשמה שלמעלה מהתלכשות בגוף, שהם כנגד שאר הג' אותיות, יהיו חילוקי דרגות גם לעתיד לבוא. וע"ד מ"ש⁸¹ כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם, והיינו, שכולם ידעו אותי בשוה, ומ"מ, יהיו גם חילוקי דרגות מקטנם ועד גדולם⁸².

ח) **נעפ"ז** יוכן ענין קישור הנשמה בגוף, שמקושרים יחד ופועלים פעולה אחת, שזוהו לפי שהגוף שרשו מבחי' סוכ"ע, וכיון שהנשמה מרגשת את מעלת הגוף, לכן רוצה להתקשר בו, כדי שעיי"ז תוכל גם היא לקבל מבחי' סוכ"ע. וכמו שהוא בענין אורות וכלים, דשרש הכלים הוא למעלה משרש האורות, אלא שבהכלים עצמם השרש שלהם הוא בהעלם, אבל האור שענינו הוא גילוי, ה"ה מרגיש את מעלת שרש הכלי, והוא המגלה בהכלים השרש שלהם, ולכן רוצה להתקשר בהכלי, כדי שעיי"ז יקבל גם הוא משרש הכלים. וכשם שבאורות וכלים מתגלה שרש הכלים ע"י האורות דוקא, כן הוא גם בענין נשמה וגוף, שהנשמה תסביר ותגלה בהגוף את גילוי אור הסוכ"ע שהוא שרש הגוף דוקא, והוא השכר של הגוף דוקא, ועיי"ז שהנשמה תסביר זאת להגוף, תבוא גם הנשמה על שכרה, שגם היא תקבל מהגוף את גילוי אור הסוכ"ע, אבל עיקר הגילוי יהי' בהגוף דוקא. וזהו נגלה כבוד הוי' וראו כל בשר דוקא. לפי שעיקר גילוי אור הסוכ"ע יהי' בהגוף דוקא, וממנו תקבל גם הנשמה.

(78) איוב כח, כו. שמור' פי"מ, א. וראה (80) עיי"פ ברכת אלקי נשמה. (81) ירמיה לא, לג. (82) ראה גם המשך וככה הנ"ל פק"ז.

בס"ד. ל"ג בעומר ה'תשכ"ב*

שיר המעלות לדוד הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, ומדייק כ"ק מר"ח אדמו"ר במאמרו ד"ה זה², הרי שבת אחים הוא שיושבים יחד כאחיה ובהאבה, ומה מוסיף גם יחד. ומבאר, דאחים הם הנשמות דדכר ונוקבא השייכים זל"ז³ (חתן וכלה), ושבת אחים היא הקירוב וההתקשרות שלהם בקישורי תנאים, וזהו הכנה להנשואין, שאז נעשה (גם) יחד, נוסף על התקשרות גם יחוד.

וממשיך בהמאמר, דאיתא בזהר⁴ שבת אחים גם יחד, קוב"ה וכנסת ישראל, גם לרבות ישראל דלתתא. ויש לומר, שהשייכות הדיבור שדברים הם חתן וכלה עם מאמר הזהר דקאי על קוב"ה וכנס"י, הוא, כי חתן וכלה שלמטה משתלשלים מחתן וכלה שלמעלה, הקב"ה וכנסת ישראל⁵, ולכן מביא בהמאמר מ"ש בזהר (שבת) אחים הם הקב"ה וכנס"י, כי זהו היסוד להפירוש שאחים הם חתן וכלה.

ולכאורה יש להוסיף, דהביאור שבהמאמר (בשני הענינים דשבת אחים וגם יחד) הוא גם להפירוש⁶ שאחים קאי על בני ישראל, שבהאבה והאחיה שלהם שתי מדריגות בכללות. התקשרות (בדוגמת קישורי תנאים), ועיי"ז באים אח"כ להתאחדות. ועפ"ז יש לומר, דזה שמביא בהמאמר פירוש הזהר דשבת אחים גם יחד קאי על היחוד דקוב"ה וכנס"י, הוא, כי בכדי שהאבה והאחיה דישראל תהי' באופן

(*) המאמר הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ויצא לאור בקונטרס ל"ג בעומר — תש"נ.

(1) תהלים קל"ג, א.

(2) דל"ג בעומר תרצ"ב, בתנאים של בתי הרבנית וכי' מרת שיינא עם בעלה הרה"ח וכי' ר' מנחם מענדל הכהן הארבענשטיין הי"ד.

(3) ראה בארוכה מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"ב ע' תרצו ואילן.

(4) ח"ג ז, ב.

(5) ראה ד"ה אשר ברא היתשלי"ט ס"ב (סה"מ מלוקט ח"ד ע' עט), ובהגמון שם הערה 9.

(6) וראה בד"ה זה תרצ"ב הנ"ל, שבהקב"ה ובנס"י ישנם הענינים דקישורי תנאים וחתונה, דבהנה"ש הוא החתונה דהקב"ה וישראל כמרז"ל (תענית כו, ב — במשנה) כיום חתונתו זה מתן תורה ובל"ג בעומר הוא הקישורי תנאים "זמאו עד חנה"ש הם מועדי שילוח סבלונת מהחתן לכלה".

(7) ד"לכאורה" הוא גם בענין דהוא למסקנא (ראה שר"ה כללי הפוסקים סט"ז אות ח).

(8) מפרשים לתהלים שם. וראה זה"ג נט, ב — הובא לקמן סי"ז.